

Host

RUBÍN TAVIT

Nutnost jak pro
fanoušky klasické
sci-fi, tak pro
zaryté příznivce
dystopických
eposů nové školy.

The Examiner

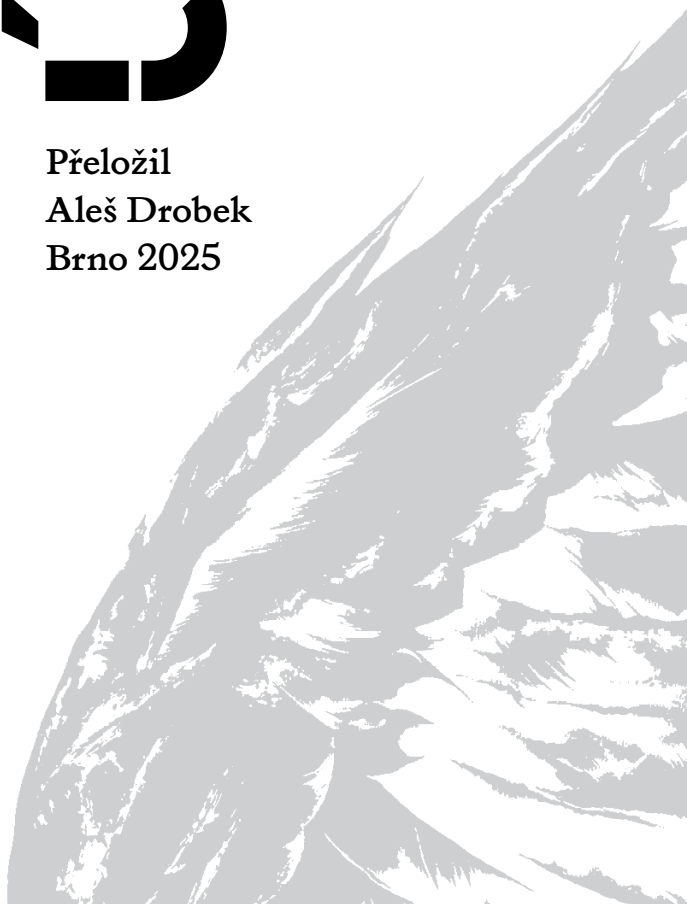
Vychází ve více než 20 světových jazycích
Bestsellerová sci-fi saga
Přes 600 000 hodnotení na Goodreads

Pierce
Brown

Rudý úsvit
Pierce Brown

RUBÝ MAŠVAT

Přeložil
Aleš Drobek
Brno 2025

**Pierce
Brown**

Automatizovaná analýza textů nebo dat
ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU
je bez souhlasu nositele práv zakázána.

Red Rising

Copyright © 2014 by Pierce Brown

All rights reserved

Cover design © Faceout Studio/Charles Brock

Cover illustration © Sail

Map copyright © by Joel Daniel Phillips

Translation © Aleš Drobek, 2025

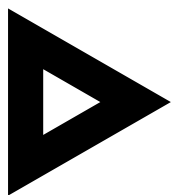
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2025
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-2812-7 (ePUB)

ISBN 978-80-275-2811-0 (PDF)

ISBN 978-80-275-2813-4 (MobiPocket)

Tátovi, který mě naučil chodit

Býval bych žil v míru. Jenže mí nepřátelé mě zatáhli do války.

Pozoruju dvanáct set jejich nejslibnějších synů a dcer. Poslouchám nelítostného Zlatého, který řeční mezi vznosnými mramorovými sloupy. Poslouchám netvora, co zapálil oheň, který mi teď šírá srdce.

„Všichni lidé si nejsou rovni,“ hlásá muž, vysoký, pánovitý. „Ti pod vámi vás obelhali. Tvrdí, že pokorní dostanou zem v dědictví. Že silní budou pečovat o slabé. To je však ušlechtilá lež demokracie. Rakovina, která stravuje lidstvo.“

Pohledem probodne shromážděné studenty. „Vy a já jsme Zlatí. Stojíme na konci evolučního vývoje. Tyčíme se nad masami, jako pastýři dohlížíme na stádo podřadných Barev. Vy jste tuto výsadu zdědili.“

Muž se odmlčí a prohlíží si okolní tváře. „Ale není to zadarmo. Moc si člověk musí vydobýt. Bohatství získat. Vládu a vliv a říši vykoupit krví. Vy, nezjizvené děti, jste si nic nezasloužili. Neznáte bolest. Netušíte, co vaši předkové obětovali, abyste vy dnes mohli žít v přepychu. Ale brzy se to dozvíte. Brzy vám ukážeme, proč Zlatí vládnou lidstvu. A já vám mohu slíbit, že přežijí jen ti z vás, kdo si zaslouží vládnout.“

Ale já nejsem Zlatý. Jsem Rudý.

Ten muž si myslí, že lidé jako já jsou slabí.
Že jsme hloupí, mdlí, podřadní. Nevyrostl
jsem v paláci. Neproháněl jsem se po loukách
na koních ani nesnídal slavičí jazyčky. Mě
ukovali v nejhlubších útrokách tohoto drsného
světa.

Zostříla mě nenávist. Posílila láska.

Ten muž se mýlí.

Nikdo z nich nepřežije.

01

OTROK

Na Marsu roste jedna kytka. Je rudá
a houževnatá a naše půda jí svědčí.
Jmenuje se haemantus. Neboli krvokvět.

I. PEKELNÍK

Především byste měli vědět, že jsem synem svého otce. A když si pro něj přišli, poslechl jsem ho. Neplakal jsem. Ani když Společnost vysílala jeho zatčení v televizi. Ani když ho Zlatí soudili. Ani když ho Šedí věšeli. Máma mi za to jednu vrazila. Stoik měl být můj bratr Kieran. On byl starší, já mladší. Já měl plakat. Jenže to Kieran bulil jako holka, když Malá Eo vetkla otci do levého bagančete rudý kvítek a odběhla zpátky k vlastnímu tátovi. Vedle mě tiše naříkala moje sestra Leanna. Já jen všechno sledoval a říkal si, že je to škoda, že táta zemřel při tanci, ale bez tanečních bot na nohou.

Na Marsu není silná gravitace. Abyste odsouzenému zlomili vaz, musíte trhnout za nohy. To Šedí obvykle nechají na jeho blízkých.

Uvnitř svého fritáku cítím vlastní pot. Ten úbor je z nějakého nanoplastu a je v něm právě takové horko, jak název napovídá. Chrání mě od hlavy až k patě. Nepropouští nic dovnitř ani ven. A už vůbec ne teplo. Nejhorší je, že si nemůžete otřít pot z očí. Pekelně to štípe, když pot stéká skrz čelenku po celém těle až k patám, kde se slévá v malé loužičky. A ten puch, když se vyčůráte. A čůráte skoro pořád, protože srkáte hodně tekutin brčkem. Asi bychom se mohli cévkovat, ale my raději smrdíme.

Sedím v kabině rypadla a poslouchám drby horníků z mého klanu, které mi štěbetají ve sluchátku. V tomhle hlubokém tunelu jsem sám, ve stroji o tvaru obří kovové ruky, která hryže a drásá zeminu. Sedím na vršku rypadla, někde nad ramením kloubem, a odsud prsty v haptických rukavicích ovládám prstovité vrtáky, které taví horninu nějakých devadesát metrů pode mnou. Říká se, že pokud chcete být pekelníkem, potřebujete prsty, které kmitají rychle jako plameny ohně. Ty moje kmitají rychleji.

Navzdory hlasům v uchu jsem tady v té hloubce sám. Společnost mi dělá vibrace, ozvěna vlastního dechu a vedro tak dusivé a odporné, až mi připadá, jako bych byl zavinutý do těžké deky z horkých chcanků.

Šarlatovou čelenkou na mém čele si prorazí cestu další pramínek potu a štípe mě do očí, až jsou stejně rudé jako moje z-

zavé vlasy. Kdysi jsem kolikrát zvedl ruku a zkusil pot otřít, ale jen jsem se bezvýsledně poškrábal na hledí fritáku. Dělam to pořád. I po třech letech je to šimráni a štípání potu nesnesitelné.

Stěny tunelu kolem mé kabiny zalévají koróny siričité žlutého světla. Když se podívám nahoru úzkou svislou šachtou, kterou jsem dnes vyhloubil, záře postupně slábne. Vysoko nade mnou se vzácné helium-3 třpytí jako tekuté stříbro, ale já si prohlížím stíny. Hledám důlní zmiže, které se plazí ve tmě, přitahované teplem mého rypadla. Dokážou se prokousat fritákem a zavrtat se do nejteplejšího místa, které najdou, což je obvykle břicho, kde pak nakladou vajíčka. Jedna mě jednou kousla. Dodnes se mi o té bestii zdá – byla černá jako pramínek hustého oleje. Některé jsou tlusté jako stehno a dlouhé jako tři chlapi, ale nejhorší jsou mláďata. Ta ještě neumějí svůj jed dávkovat. Zmiže stejně jako mí předkové pocházejí ze Země, ale v nekonečných tunelech Marsu se proměnily.

Hluboké štoly jsou strašidelné. Osamělé. Na pozadí burácení rypadla slyším hlasy svých přátel. Všichni jsou starší než já. Pracují půl kilometru nade mnou, ale ve tmě je nevidím. Vrtají vysoko, poblíž ústí šachty, kterou jsem vyhloubil. Pomocí háků a lan se spouštějí podél stěn tunelu a těžší menší ložiska helia-3. Používají metrové vrtáky a polykají prach. I oni musejí mít sakra šikovné ruce a nohy, ale v naší partě vydělávám nejvíc já. Já jsem pekelník. Na to se nehodí jen tak někdo, a já jsem ten nejmladší, kam až paměť sahá.

V dolech pracuju už tři roky. Začíná se ve třinácti. Když máš věk na šukání, máš věk i na vrtání, říkával strejda Narol. Akorát já se oženil teprve před půl rokem, takže nechápu, o co mu šlo.

Eo mi tančí před očima, zatímco civím na ovládací panel a spáry rypadla bořím do nové žíly. Eo. Někdy jí v duchu říkám stejně jako kdysi v dětství, neubráním se tomu.

Malá Eo – drobná dívka s hřívou zrzavých vlasů. Rudých jako okolní skály, ne doopravdy rudých, spíš rezavých. Rudých jako náš domov, jako Mars. Eo je taky šestnáct. Sice taky patří ke klanu horníků jako já, klanu písni, tanců a rudé země, ale člověk by klidně uvěřil, že je utkaná ze vzduchu, z éteru, který lepí hvězdy do mozaiky. Ale já nikdy hvězdy neviděl. Žádný Rudý z hornických kolonií je nikdy neviděl.

Malá Eo. Když jí bylo čtrnáct, chtěli ji provdat, jak je to u nás zvykem. Ale ona raději brala menší příděly a čekala, až bude šestnáct i mně, což je věk, kdy se muži mohou ženit, a teprve pak si uvázala provázek kolem prstu. Že prý už od dětství věděla, že se jednou vezmeme. Já to nevěděl.

„Počkej! Brzdi! Brzdi!“ V komunikátoru zaskřehotá hlas strýce Narola. „Darrowe, stůj, kluku!“ Prsty mi ztuhnou. Strejda visí vysoko nahoře s ostatními a sleduje mé rypadlo na průhledovém displeji.

„Co je, kde hoří?“ odseknu našťvaně. Nemám rád, když mě někdo vyrušuje při práci.

„Náš malý čertík se ptá, kde prý hoří,“ uchechtne se starý Barlow.

„Máš tam plynovou kapsu, chytráku!“ vybuchne Narol. Je předákem naší party, která čítá přes dvě stě lidí. „Počkej! Zavolám skenaře, ať se na to mrknou, než nás všechny vyhodíš do vzduchu.“

„Tahle kapsa? Takový pšouk,“ opáčím. „To zvládnou.“

„Rajtuje na tom rypadle teprve rok, a už myslíš, že sežral všechnu moudrost! Hloupé štěně,“ dodá suše starý Barlow. „Připomeň si slova našeho Zlatého vládce. Trpělivost a poslušnost, cucáku. Trpělivost je základem statečnosti. A poslušnost základem lidskosti. Poslouchej starší.“

Já jen obrátím oči v sloup. Kdyby starší uměli, co umím já, možná bych je poslouchal. Ale oni jsou pomalí, mají pomalé ruce i mozek. Někdy mám pocit, že chtějí, abych byl úplně jako oni, hlavně strejda.

„Zrovna mi to jede,“ opáčím. „Jestli myslíš, že je tam plynová kapsa, tak seskočím dolů a oskenuju to ručně. V pohodě. Aspoň se nezdržíme.“

Zas mě budou poučovat o opatrnosti. Jako by nám opatrnost někdy pomohla. Vavříin jsme nevyhráli už celé věky.

„Chceš z Eo udělat vdovu?“ houkne Barlow do praskání statické elektřiny. „No, proč ne. Hezká holka. Klidně se do té kapsy zavrtej a zbytek nechej na mně. Jo, jsem starý a tlustý, ale můj vrták pořád udělá důlek.“

Dvě stovky horníků na povrchu se sborově zachechtají. Na prstech zaražených v řídicí rukavici mi zbělají klouby.

„Poslechni strejdu Narola, Darrowe. Dej si oraz, dokud nebudeme mít výsledky,“ navrhne můj bratr Kieran. Je o tři roky starší než já. Myslí si, že je díky tomu mudrc, že se ve všem vyzná líp než já. Ale i on zná jen jedno – opatrnost. „Budeme mít dost času.“

„Dost času? Do prdele, vždyť tohle bude trvat hodiny!“ vyjedu na něj. Teď jsou všichni proti mně. Pletou se, jsou pomalí a nechápou, že k Vavřínu nám chybí jen jediný odvážný krok. A co hůř, pochybují o mně. „Jsi zbabělec, Narole.“

Na druhé straně komunikátoru je ticho.

Nadat druhému do zbabělců, to není dobrý základ spolupráce. Neměl jsem to říkat.

„Já myslím, že bys to měl jít prosvítit ty,“ zaskřehotá ve sluchátku Loran, můj bratranec a Narolův syn. „Jestli to neuděláš, můžou ten Vavřín dát zase rovnou Gamě. Už tak postě.“

Vavřín. V podzemní hornické kolonii Lykos je čtyřiadvacet klanů. Vavřín se udílí jednou za čtvrt roku. A to znamená víc jídla, než sníš. Více cigaret. Více přikrývek dovážených ze Země. Jantarový alkohol s razítkem kvality Společnosti. Znamená to vítězství. Co kdo pamatuje, vždycky ho vyhrál klan Gama. Takže ostatní klany odjakživa živoří na obyčejných přídělech. Eo říká, že Vavřín je jako cukřík, kterým nám Společnost houpe před nosem, navěky mimo náš dosah. Tak, aby nám došlo, jak krátké máme prsty a že s tím vůbec nic nezmůžeme. Oficiálně jsme průkopníci, ale podle Eo jsme otroci. Já osobně myslím, že se prostě dost nesnažíme. Kvůli starším nikdy pořádně neriskujeme.

„Lorane, nežvaň tady o Vavřínu,“ okřikne ho strýc Narol. „Darrow navrtá tu bublinu a na ten tvůj zasraný Vavřín můžeme zapomenout na věky věků.“

Mumlá. Chlast z něj cítím i na dálku, přes komunikátor. Chce povolát partu skenařů, aby si kryl záda. Nebo se prostě bojí. Ten opilec se už narodil jako posera. Ale čeho se bojí? Našich Zlatých pánů? Nebo jejich přísluhovačů, Šedých? Kdo to ví? Málokdo. Koho to zajímá? Skoro nikoho. Můj strýc zajímal jen jednoho muže a ten umřel, když mu Narol trhnul nohama.

Strejda je slaboch. Je opatrný a moc pije. Slabý odvar mého otce. Když mrká, víčka zavírá pevně a na dlouho, jako by ho

pohled na svět pokaždé bolel. Tady v dole mu nevěřím, a vlastně ani nikde jinde. Ale máma mi řekla, že ho mám poslouchat. Vždycky mi připomíná, že mám ctít starší. I když už jsem ženatý, a i když jsem pekelník svého klanu, tvrdí, že „z tvých puchýřů ještě nejsou mozoly“. Poslouchám ji, i když mě to vytáčí stejně jako pot, který mi stéká po tváři.

„No jo,“ zavrčím.

Sevřu prstovité vrtáky v pěst a čekám, až strýc z horního bezpečného tunelu zavolá posily. Bude to trvat několik hodin. Spočítám si to. Do pístaly zbývá osm hodin. Jestli chceme Gamu porazit, musím vytěžit 156,5 kila za hodinu. Skenářům potrvá přinejlepším dvě a půl hodiny, než se sem dostanou a udělají, co mají. Takže pak budu muset vytěžit 227,6 kila za hodinu. A to nejde. Ale kdybych pokračoval a na ten pitomý sken se vykašlal, Vavřín je náš.

Zajímalo by mě, jestli mají strejda Narol s Barlowem představu, jak blízko jsme vítězství. Nejspíš jo. Třeba si jen myslí, že to prostě nestojí za to riziko. Anebo že naše šance stejně zase zařízne vyšší moc. Teď má Vavřín Gama. Tak to vždycky bylo a vždycky bude. A my z Lambdy budeme dál živořit na základních přidělech a snášet nepohodlí. Nebudeme na tom ani líp, ani hůř. Nic nestojí za riziko změny poměrů. Můj táta si to uvědomil až s hlavou v oprátce.

Nic nestojí za to, abyste riskovali krk. Cítím, jak se mi na šňůrce kolem krku houpe snubní prsten z vlasů a hedvábí, a vzpomenu si na Eo a její žebra.

Tenhle měsíc jí zpod kůže vystoupí dalších pár útlych proutků. Zase mi za zády půjde žebrať k rodinám Gamy o zbytky. A se já budu tvářit, že o tom nevím. Ale stejně budeme mít hlad. Já jím moc, protože je mi šestnáct a pořád rostu do výšky; Eo lže a tvrdí, že hlad nemá. Některé ženy se prodávají za jídlo a luxus Plecháčům (tedy Šedým), posádce vojáků Společnosti v naší malé hornické kolonii. Ale ona by se neprodala, aby mě nakrmila. Nebo ano? Ale pak se nad tím zamyslím. Já bych udělal cokoli, abych nakrmil ji...

Přes okraj ramene se podívám dolů. Dlouhý pád na dno šachty, kterou jsem vyhloubil. A dole jen roztavená hornina a syčící vrtáky. Než si to stačím rozmyslet, odpoutám se, popadnu

skener a skočím sto metrů dolů k prstům rypadla. Brzdím tak, že se odrážím sem a tam mezi stěnami šachty a dlouhým vibrujícím tělem rypadla. Chytím se soukolí kousek nad těžními prsty a rozhlédnu se, jestli není poblíž zmijí hnízdo. Z deseti vrtáků sálá teplo. Vzduch se tetelí a vlní. Cítím teplo ve tváři. Pálí mě z něj oči. Pálí mě břicho a koule. Když si nedáte pozor, ty vrtáky vám roztaví kosti. A já nejsem opatrný, jen mrštný.

Kousek po kousku se spustím nohama napřed mezi prsty. Chci se i se skenerem připlazit dost blízko k plynové kapse, abych mohl odečíst údaje. Horko je nesnesitelné. Byla to chyba. Přes komunikátor na mě křičí hlasy. Málem se dotknu jednoho vrtáku, ale pak jsem konečně až u kapsy. Skener v mé ruce bliká a měří. Můj ochranný oděv začíná bublat a já cítím něco sladkého a štiplavého, jako spálený sirup. Pro pekelníka je to pach smrti.

2. VESNICE

Můj friták to horko tady dole už nezvládá. Vnější vrstva je téměř roztavená. Druhá brzy půjde za ní. Pak skener konečně stříbrně blikne a já mám, pro co jsem přišel. Málem jsem to přehlédl. Hlava se mi točí a mám strach. Odtáhnou se od vrtáků. Opatrně ručkuju zpátky nahoru, co nejdál od nesnesitelného žáru. Něco se však zasekne. Noha mi zůstane trčet pod jedním z ozubených kol poblíž vrtáku. V náhlé panice zalapám po dechu. Zdřevěním hrůzou. Sleduju, jak se mi podrážka boty roztéká. Nejdřív vnější vrstva a pak vnitřní. Pak přijde na řadu noha.

Přinutím se zhluboka nadechnout a spolкну výkřik, který se mi dere z hrdla. Vzpomenu si na svou zavírací čepel a vytáhnou ji z pouzdra na zádech. Je to krutě zahnutá mačeta, dlouhá jako moje noha, určená k odřezávání a kauterizaci končetin, které se někde bezvýhodně zasekly, právě jako ta moje. Většina mužů zpanikaří, když uvízne, proto je čepel zlověstná zbraň podobná šavli, která se hodí i do roztřesených rukou. Ty moje jsou však klidné, i když mě svírá hrůza. Třikrát tnu a místo nohy useknu kus nanoplastu. Po třetí ráně se shýbnu a vytrhnu nohu ven. Klouby prstů se přitom otřou o hranu vrtáku. Rukou mi projede ostrá bolest. Cítím puch syčícího masa, ale to už šplhám vzhůru, co nejdál od pekelného žáru. Vyškrábu se nahoru na své místo. Pořád se přitom směju, ale je mi spíš do pláče.

Strýc měl pravdu a já ne. Ale raději tady umřu, než abych mu to přiznal.

„Kretén.“ Nic vlídnějšího pro mě nemá.

„Maniak! Totální maniak!“ vykřikne Loran.

„Minimální kapsa,“ oznámím jim. „Jedu dál, strýčku.“

Když zazní závěrečný hvizd, sběrače odvezou můj náklad. Vytáhnou se z kabiny a rypadlo nechám v hluboké šachtě pro noční směnu. Unaveně popadnu lano, které mi ostatní spustili do téměř kilometrové šachty. Navzdory bolestivému pálení na hřbetu ruky se po laně sunu nahoru, až vylezu ven. Kieran a Loran mě doprovodí k ostatním a společně zamíříme k nejbližšímu gravitačnímu výtahu. Ze stropu visí žlutá světla jako pavouci.

Než dojdeme k obdélníkovému výtahu, můj klan plus tři stovky mužů z Gamy už čekají s palci zastrčenými pod nízkým madlem. Vyhybám se pohledu na strýce – ten je tak naštvaný, že si jen beze slova odplivne –, za ten kousek mě však pár tuctů kolegů poplácá po zádech. Mladší ročníky jako já mají za to, že jsme tentokrát Vavřín vážně vyhráli. Vědí, že jsem tenhle měsíc vytěžil víc surového helia-3 než Gama. Ti starší jen brblají, že jsme blázni. Schovám ruku do kapsy a zastrčím si palce pod madlo.

Gravitace se posune a my vystřelíme vzhůru. Jeden trouba z Gamy, který má za nehty sotva týdenní rez, se zapomene zapřít, takže zatímco stoupáme skoro šest kilometrů vzhůru, poletuje vzduchem. V uších nám bzučí.

„Hele, plave tu nějaké gamácké hovno,“ směje se Barlow směrem k Lambdám.

Sice je to malicherné, ale vždycky mě potěší, když Gama něco zvorá. Díky Vavřínům dostávají víc jídla, víc topení, víc všeho. Nemáme je v lásce. Ale nejspíš je to tak zařízené schválně. Zajímalo by mě, jestli teď budou oni nenávidět nás.

Konec zábavy. Popadnu rezavě červený nanoplast fritáku toho mamlase a stáhnou ho dolů. Je to ještě kluk. To říká ten pravý. Kluk je nanejvýš o tři roky mladší než já.

Vypadá k smrti unaveně, ale když spatří můj zakrvácený friták, ztuhne a odvrátí pohled. Jako jediný si všimne mé popálené ruky. Mrknu na něj. Mám pocit, že si právě nadělal do kalhot. Občas se to stane každému. Vybavím si, jak jsem poprvé potkal pekelníka. Myslel jsem, že je to bůh.

Už nežije.

Nahoře v depu, velké šedé jeskyni z betonu a kovu, si svlékne neme svrchní oděv a nasajeme plnými doušky čerstvý studený vzduch ze světa tak vzdáleného rozžhaveným vrtákům. Depo se naším potem a zápachem brzy promění v žumpu. V dálce blikají světla, která nás varují, abychom se drželi dál od magnetických kolejí na druhé straně depa.

Trousíme se k vlaku v rezavě červených pracovních kombinézách, aniž bychom se míchali s Gamy. Půlka nás má na zádech namalované L jako Lambda, druhá půlka pak temně rudou vycházkovou hůl, znak Gamy. Dva šarlatoví předáci, dva krvavě rudí pekelníci.

Zatímco se šouráme po ošlapané betonové podlaze, pozorujeme nás kádr Plecháčů. Jejich oprýskaná šedá duralová zbroj je prostá a stejně neupravená jako jejich vlasy. Obyčejnou čepel by možná odrazila, možná i tu iontovou, ale pulzní čepel nebo břitva by jí prošly jako papírem. Ale takové jsme viděli jen na holoboxu. Šedí stojí v poklidu, obušky se jim houpou u boku. Vědí, že je nebudou muset použít.

Poslušnost je nejvyšší ctnost.

Hnusák Dan, umaštěné hovado a kapitán Šedých, po mně hodí oblázek. Kůži má sice ztmavlou pobytem na slunci, ale řídké vlasy stejně šedivé jako svou Barvu. Padají mu do očí, dvou kostek ledu vyválených v popelu. Na obou zápěstích se mu vyjímá odznak jeho Barvy, šedý čtvercový symbol připomínající číslo čtyři s několika pruhy po straně. Krutý a chladný jako všichni Šedí.

Slyšel jsem, že ho stáhli z frontové linie, prý v „Eurasii“ – bůhví, kde to je –, když utrpěl zranění a oni mu nechtěli koupit novou ruku. Místo ní mu dali výběhovou protézu. Stydí se za ni, takže se na ni významně podívám, když jdu kolem.

„Prýs měl dneska parádní den, brouku.“ Hlas má strnulý a těžký jako vzduch v mém fritáku. „Jsi teď hrdina, co, Darowe? Vždycky jsem si myslel, že z tebe jednou bude hrdina.“

„Ne, ty jsi hrdina,“ kývnu na jeho ruku.

„Myslíš, že jsi vtipný?“

„Ne, akorát Rudý.“

Mrkne na mě. „Pozdravuj ode mě tu svou holubičku. Ta by stála za hřích.“ Přejede si jazykem po zubech. „I když je Zrzka.“

„Já holuba nikdy neviděl.“ Leda na hábéčku.

„Nepovídej,“ zasměje se. „Počkej, kam jdeš?“ zeptá se, když se otočím k odchodu. „Neuškodí, když se pokloníš svým nadřízeným, že ne?“ Kývne směrem ke svým kumpánům. Z jeho posměchu si nic nedělám. Otočím se a hluboce se ukloním. Strýc se ke mně znechuceně otočí zády.

Necháme Šedé za zády. Klanění mi nevadí, ale kdybych dostal šanci, bez mrknutí oka bych Danovi podržl krk. Jenže to je jako říct, že až se mi bude chtít, zaletím si raketou na Venuši.

„Hej, Dago! Dago!“ Loran volá na pekelníka Gamy. Ten chlap je legenda. Ostatní jsou ve srovnání s ním jen slabý odvar. Ale já jsem teď možná ještě lepší. „Kolik jsi vytěžil?“

Dago, který má místo tváře bledý proužek staré kůže se samolibým úsměvem, si zapálí dlouhou cigaretu a vyfoukne obláček kouře.

„Netuším,“ protáhne.

„No tak!“

„Je mi to úplně jedno. Na surovém výtěžku nesejde, Lambdo.“

„Hovno, nesejde! Kolik jste toho vytěžili za týden?“ křikne Loran na ostatní, když nastupujeme do vlaku. Všichni si zapalují cigarety a usrkávají pálenky. Ale všichni mají nastražené uši.

„Devět tisíc osm set dvacet jedna kilo,“ pochlubí se jeden Gama. S úsměvem se pohodlně opře; slyším, jak mladší Lambdy jásají. Ti zkušenější nereagují. Pomyslím na Eo. Říkám si, co tenhle měsíc asi udělá s tím cukrem. Přiděl na cukr jsme ještě nikdy nedostali, akorát jsem párkrát vyhrál trošku v kartách. A párkrát i ovoce. S Vavřinem je prý nárok i na ovoce. Eo ho nejspíš rozdá hladovým dětem, aby Společnosti dokázala, že jejich odměny nepotřebujeme. A já? Já bych všechno ovoce snědl a politikařil až s plným břichem. Ona se dokáže nadchnout pro nejruznější nápady, zatímco já se nadchnu jen pro ni.

„Stejně nevyhraješ,“ houkne Dago, když se vlak rozjede. „Darrow je sice ještě štěně, ale blbej není a tohle dobře to ví. Že jo, Darrowe?“

„To štěně ti právě nakopalo tvůj kostnatej zadek.“

„Víš to určitě?“

„Stoprocentně.“ Mrknu na něj a pošlu mu vzdušný polibek. „Vavřín je náš. Tentokrát budeš *ty* posílat *svý* ségry pro cukr *k nám*.“ Moji přátelé se smějí a plácají vršky svých fritáků o stehna.

Dago mě pozoruje. Pak zhluboka potáhne z cigarety. Ta zjasní a rychle hoří „To jsi ty,“ opáčí. Za půl minuty je z cigarety jen popel.

Když vystoupím z vlaku, přešourám se s ostatními do Splachovadla. Je tam zima, plesnivo a smrdí to tam jako v každé jiné

stísnně kovové boudě, kde se každý den pod vzduchovými sprchami myjí tisícovky pochcaných, zpocených chlapů.

Sloupnu ze sebe friták, nasadím si na hlavu koupací čepici a nahý vstoupím do nejbližšího průhledného válce. Ve Splachovadle jich v řadě stojí několik desítek. Tady nikdo netančí ani nedělá frajerské přemety, tady všechny spojuje jen společné vyčerpání a tiché plácání rukama do stehů do rytmu syčení a šumění sprch.

Dveře mého válce se se sykotem zavřou a ztlumí okolní zvuky. Z motoru se ozve známé dunění, následované lavinou vzduchu obohaceného antibakteriálními molekulami, která se vyvalí z horní části stroje. Vzduch kolem mě proudí a odnáší všechnu špínu a odumřelou kůži do odtoku na dně válce. Bolí to.

Pak spolu s Loranem a Kieranem zamíříme do Centra, kde si dáme pár panáků a zatančíme v nějaké krčmě, než oficiálně začne vavřínový tanec. Plecháči Vavřín vyhlásí o půlnoci, a pak budou rozdávat příděly dobrot. My z denní směny si zatančíme předtím i potom.

Ríká se, že bůh Mars byl otcem slz a nepřítelem tance a loutny. S tím prvním souhlasím. Ale my z Lykosu, jedné z prvních podpovrchových kolonií na Marsu, jsme lidé tance, písni a rodiny. Na tu pověst pliveme a píšeme si vlastní. Je to náš jediný vzdor vůči vládnoucí Společnosti, na jaký se zmůžeme. Zdroj naší hrdosti. Dokud poslušně těžíme, můžeme si klidně tančit a zpívat. Hlavně že kultivujeme planetu pro ostatní. Ale aby nám ukázali, kde je naše místo, jedna konkrétní píseň a jeden konkrétní tanec se trestají smrtí.

Ten tanec si táta vybral jako svůj poslední. Viděl jsem ho a tu píseň slyšel jen jednou. Jako malý kluk jsem jí nerozuměl, písni o vzdálených údolích a mlze a ztracených láskách a o sekáči, která nás zavede do našeho nespátrného domova. Byl jsem malý a zvědavý, tenkrát, když ji ta žena zpívala, zatímco jí věšeli syna za krádež jídla. Vyrostl by z něj vysoký muž, jenže se nikdy nenajedl dost na to, aby se mu kosti obalily masem. Jeho mámu oběsili hned po něm. Lidé z Lykosu je vyprovázeli Slábnoucím žalozpěvem – tragickým bušením pěstí do hrudi, které postupně zpomaluje a utichá, stejně jako srdce umírajícího, až přestane úplně a všichni se rozejdou.

Tu noc mi ta vzpomínka nedala spát. Plakal jsem sám v naší malé kuchyni a nechápal, proč pláču teď, když jsem neplakal pro svého otce. Ležel jsem na studené podlaze, když vtom se za dveřmi našeho domu ozvalo tiché škrábání. Otevřel jsem a v červené hlíně našel ležet malé poupě krvokvětu. Nikde ani živáčka, jen na zemi drobné Eoniny stopy. Bylo to podruhé, co přinesla květiny pozůstalým.

Jelikož tanec a zpěv máme v krvi, nepřekvapuje mě, že jsem si právě při nich uvědomil, že ji miluji. Ne *Malou* Eo. Ne takovou, jaká byla, ale takovou, jaká je teď. Eo říká, že mě milovala ještě předtím, než oběsili mého otce. Ale já se do ní zakoukal v zakouřeném krčmě, když jí rudé vlasy vířily v tanci, nohy jí dusaly do rytmu citery, boky se jí pohybovaly za zvuku bubnů a mé srdce vynechalo několik úderů. Nemetala salta ani hvězdy, žádné z těch frajeřinek, kterými se mladí často předvádějí. Eo tančila hrdě a ladně. Beze mě by nejedla. Já bych bez ní nežil.

Vysmála by se mi, že to říkám, ale ona je duší našeho lidu. Život k nám nebyl laskavý. Proto jsou někteří z nás zatrpklí a záštiplní. Ale Eonina laskavost, smích a železné odhodlání je to nejlepší, co se může urodit v prostředí jako to naše.

Hledám ji ve vesnici, kde bydlí má rodina, necelý kilometr tunelem od Centra. Je jedním ze dvou tuctů, které Centrum obklopují, shluk domů vyhloubených ve stěně starého dolu připomínající včelí úl. Skály a země jsou naším stropem, podlahou a domovem. Náš klan je jedna velká rodina. Eo vyrostla kousek od našeho domu. Její bratři jsou jako moji vlastní. Její otec je jako ten, kterého jsem ztratil.

Podél stropu jeskyně se táhne spleť elektrických drátů jako černé a červené liány v džungli. Visí z nich světla, která se zlehka pohupují ve vzduchu proudícím z rozvodné kyslíkové sítě Centra. Úplně uprostřed visí obří holobox s obrazovkou po každé straně. Pixely jsou vypálené a obraz je slabý a rozmazaný, ale nikdy se nestalo, že by holobox nefungoval nebo byl vypnutý. Svou bledou září zalévá naše domovy. Bez přestání na něm běží videa Společnosti.

Obydlí mé rodiny je vytesáno do skály sto stop nade dnem vesnice. Vede k němu strmá, křivolaká stezka. Do nejvyšších

pater člověka vynesou i kladky a lana, ale ty používají jen staří a nemohoucí. A těch není mnoho.

Náš dům má několik místností. Eo a já jsme teprve nedávno dostali vlastní pokoj. Kieran a jeho rodina obývají dva pokoje a v dalším bydlí moje matka a sestra.

Ve vesnici žijí všichni Lambdové z Lykosu. Omegové a Ypsiloni s námi sousedí z obou stran, jen minutu cesty širokým tunelem. Jsme propojení. Všichni, jen ne Gamy. Ty bydlí přímo v Centru nad hostinci, opravny, obchody s hedvábím a bazary. Plecháči žijí v pevnosti nad nimi, blíže nehostinnému povrchu našeho drsného světa. Tam stojí přístavy, odkud k nám, izolovaným průkopníkům, proudí potraviny ze Země.

Nade mnou na holoboxu běží reportáže o problémech lidstva, a pak zazní hlasitá fanfára a obrazovka vyhrlí přehled úspěchů Společnosti. Nakonec se rozzáří její znak – zlatá pyramida se třemi proužky rovnoběžnými ke všem třem stranám, uzavřená ve zlatém kruhu. Octavie au Luna, věkovitá konzulka Společnosti, vypráví o překážkách, jimž musí lidstvo čelit v rámci kolonizace planet a měsíců Sluneční soustavy.

„Od počátku lidstva je příběh našeho druhu příběhem kmenových válek. Je také příběhem těžkých zkoušek, sebeobětování a odvahy dobývat hranice přírody. Nyní jsme jednotní díky smyslu pro povinnost a poslušnost, ale zkoušky podstupujeme stále. Synové a dcery všech Barev, žádá se po nás nová oběť. Nyní, v naší nejskvělejší chvíli, posíláme ke hvězdám naše nejlepší. Kde začneme vzkvétat nejdříve? Na Venuši? Na Merkuru? Na Marsu? Na měsících Neptunu nebo Jupiteru?“

Octavie au Luna zváží a z holoboxu na nás upře královský pohled v nestárnoucí tváři. Na hřbetě rukou se jí blýská symbol Zlatých – tečka uprostřed okřídleného kruhu – a předloktí jí zdobí zlatá křídla. Její dokonalou zlatou tvář hyzdí jen jediná vada – dlouhá půlměsícová jizva táhnoucí se přes celou pravou lícní kost. Její krása připomíná krásu divokého dravého ptáka.

„Vy, stateční Rudí, průkopníci Marsu – nejsilnější z lidské rasy –, oběťte se pro pokrok, oběťte se pro budoucnost. Váš život a vaše krev jsou zálohou za nesmrtelnost lidského rodu, který se brzy přestěhuje za hranice Země a Měsíce. Jdete tam, kam my ještě nemůžeme. Trpíte, aby ostatní nemuseli trpět.

Vzdávám vám hold. Miluji vás. Helium-3, které těžíte, je životní mízou procesu terraformace. Rudá planeta bude mít brzy dýchatelný vzduch a úrodnou půdu. A brzy, jakmile bude Mars obyvatelný, až vy, moji stateční průkopníci, připravíte rudou planetu pro nás, slabší Barvy, pak se k vám připojíme a vám se dostane těch nejvyšších poct pod nebesy, která jste tak svědomitě stvořili. Váš pot a krev jsou hnací silou terraformace!

Odvážní průkopníci, vždy pamatujte, že poslušnost je nejvyšší ctností. Poslušnost, úcta, obětavost, hierarchie nade vše!“

V naší kuchyni nikdo není, ale v ložnici slyším Eo.

„Stůj, už ani krok!“ rozkazuje mi přes dveře. „Za žádných okolností sem nesmíš vstoupit!“

„Dobře,“ zastavím se.

O chvíli později vyjde ven. Rozrušená a zardělá. Vlasy má plné prachu a pavučin. Prohrábnu to vrabčí hnízdo rukama. Přišla přímo ze Sítárny, kde se sbírá biohedvábí.

„Nebyla jsi ve Splachovadle,“ poznamenám s úsměvem.

„Neměla jsem čas. Spěchala jsem, abych si něco vyzvedla.“

„A co?“

Eo se sladce usměje. „Nevzal sis mě, protože ti říkám úplně všechno, pamatuješ? A ať tě ani nenapadne chodit do toho pokoje.“

Vrhnou se ke dveřím. Postaví se mi do cesty a stáhne mi čelenku do očí. Opře čelo o mou hrud'. Zasměju se, sundám si čelenku, chytím ji za ramena, odstrčím ji od sebe a podívám se na ni.

„Nebo co?“ povytáhnu na ni obočí.

Ona se jen usměje a nakloní hlavu na stranu. Odstoupím od kovových dveří. Bez váhání skáču do roztavených důlních šachet, ale některé varovné signály je radno respektovat.

Eo se postaví na špičky a políbí mě na nos. „Hodný kluk, věděla jsem, že si tě snadno ochočím,“ škádlí mě. Pak nakrčí nos, když ucítí mou spáleninu na ruce. Nekonejší mě ani mi nic nevyčítá. Řekne akorát „miluju tě“, s podtónem obav v hlase.

Ránu, která se mi táhne od kloubů prstů až k zápěstí, vyčistí od kousků zuhelnatělého fritáku a pevně ji obváže pavučinovým obvazem s antibiotiky a neuronukleotidy.

„Kde jsi to vzala?“ zajímá mě.

„Já tě nepoučuju a ty se zas nevyptávej, odkud co mám.“

Políbím ji na špičku nosu a hraju si s tenkou obroučkou, kterou má na prstě. Je vyrobená z mých vlasů a kousků hedvábí.

„Mám pro tebe dnes večer překvapení,“ prozradí mi.

„A já mám jedno pro tebe,“ opáčím a myslím přitom na Vavříin. Nasadím jí svou čelenku na hlavu jako korunu. Je vlhká a ona nakrčí nos.

„Ale já mám pro tebe dvě překvapení, Darrowe. Škoda, žeš nemyslel trochu dopředu. K tomu svému prvnímu jsi mi mohl pořídit kostku cukru nebo saténové povlečení... nebo kafe.“

„Kávu!“ zasměju se. „Myslíš, že sis vzala Zlatého?“

Eo si povzdechne. „Pekelníci nemají žádné výhody. Jsou praštění, tvrdohlaví, zbrklí...“

„Šikovní?“ dodám s rošťáckým úsměvem a vjedu jí rukou pod sukni.

„Jo, to je jediná výhoda.“ Usměje se a odmávne mi ruku jako obtížného pavouka. „Nasad' si tady ty rukavice, pokud nechceš, aby o tobě ženské začaly roznášet drby. Tvoje máma šla už dřív.“

3. VAVŘÍN

Ruku v ruce míříme spolu s ostatními z našeho městečka tunelem do Centra. Luna na háběčku dál cosi mumlá, vysoko nad námi, jak se na Zlatáky (přesněji Zlatisté) sluší. Pak běží reportáž o hrůzném teroristickém útoku, při kterém zahynula parta Rudých horníků a tým Oranžových techniků. Viní z něj Areovy syny. Na obrazovce se zhmotní jejich podivný symbol, krutá přilba posázená ostrými hroty jako slunečními paprsky, ze kterých kape krev. Ukazují zmrzačené děti. Areovi synové jsou prý vrazi, poslové chaosu. Jsou to vyvrhelové. Šedí policisté a vojáci odklízejí trosky. Reportáž ukazuje i dva Obsidiány, obřího muže a ženu, skoro dvakrát vyšší než já, spolu s činorodými Žlutými doktory, kteří odnášejí oběti z místa výbuchu.

V Lycosu žádní Areovi synové nejsou. Jejich marná válka se nás netýká, přesto nám nabízejí odměnu za jakoukoli informaci o jejich pohlavárovi Areovi. Slyšeli jsme tu reportáž už tisíckrát, ale pořád tomu nemůžeme uvěřit. Synové si myslí, že nás Společnost vykořisťuje, a tak občas něco vyhodí do vzduchu. Chovají se jak malá děcka. Všechny škody, které způsobí, zpomalují proces osídlování Marsu. Ubližují celému lidstvu.

V tunelu, kde se kluci předhánějí, kdo vyskočí až ke stropu, lidé z okolních vesnic vesele proudí na vavřínovou oslavu. Cestou zpíváme vavřínovou píseň – skočnou melodii o muži, který našel svou nevěstu ve zlátnoucím poli. Všude zní smích, když se kluci pokoušejí běžet po stěně nebo si po sérii přemetů natlučou nos nebo je trumfne nějaká holka.

Podél celého dlouhého tunelu jsou rozvěšená světla. V dálce hraje opilý strýc Narol, v pětatřiceti už starý, na citeru dětem, které tančí kolem našich nohou. Ani on se neumí jen mračit. Citeru, zavěšenou na popruzích přes ramena, má opřenou o bok, takže její plastová ozvučnice a řada napnutých strun jsou obrácené ke stropu. Pravým palcem drnká, kromě okamžiků, kdy ukazováčkem přejede dolů nebo když palcem vybrnkává jednotlivé struny, zatímco levou rukou hraje basovou linku, strunu po struně. Je šíleně těžké hrát na citeru tak, aby to neznělo truchlivě. Já to neumím, ale strejda Narol ano.

I mně kdysi hrál. Učil mě i tančit, protože můj táta už nemohl. Naučil mě dokonce zakázaný tanec, ten, za který se popravuje. Zkoušeli jsme ho ve starých dolech. Švihal mě rákoskou přes kotníky, dokud jsem všechny kroky a piruety nezvládal bezchybně, s kovovou tyčí v ruce jako s mečem. Teprve když se mi to povedlo, políbil mě na čelo a řekl, že jsem syn svého otce. Jen díky němu jsem se naučil hýbat a byl pak lepší než ostatní děti, se kterými jsem si hrál ve starých tunelech na slepou bábu.

„Zlatí tančí v párech, Obsidiáni v trojicích, Šedí v tuctech,“ říkával mi. „Ale my tancujeme sami, protože pekelníci taky těží sami. Teprve o samotě se z kluka stává muž.“

Často vzpomínám na dobu, kdy jsem byl ještě moc malý, než aby mi vadil ten chlast, který z něj byl cítit. Tehdy mi bylo jedenáct. Bylo to teprve před pěti lety, ale mně to připadá jako věčnost.

Lambdové mě poplácají po zádech, a dokonce i pekař Varlo uznale kývne a hodí Eo kus chleba. Všichni už určitě slyšeli o Vavřínu. Eo si chleba zastrčí do sukně na později a tázavě se na mě podívá.

„Křešíš se jako blázen,“ šťouchne mě do boku. „Co jsi provedl?“

Pokrčím rameny a snažím se neusmívat. Ale nejde to.

„Hm, na něco jsi hodně hrdý, to je vidět,“ pokračuje Eo podezřívavě.

Kolem capají můj synovec a neter, Kieranovy děti. Tříletá dvojčata jsou už tak rychlá, že předběhnou Kieranovu manželku i mou mámu.

Máma se usmívá jako žena, která už ví, jak to na světě chodí, a tváří se přinejlepším pobaveně. „Vypadá to, že ses popálil, synu,“ řekne pomalu, ironicky, když vidí, že mám na rukou rukavice.

„Jenom puchýř,“ odpoví jí Eo za mě. „Ale pěkně ošklivý.“

Máma pokrčí rameny. „Jeho táta chodíval domů s horšími.“

Obejmu ji kolem ramen. Jsou kostnatější, než bývala, když mě učila, jako všechny matky učí své syny, písňě našeho lidu.

„Slyším snad náznak obav, mami?“

„Já, a obavy? Hloupý chlapec.“ Máma si povzdechne a pomalu se usměje. Políbím ji na tvář.

Než dorazíme do Centra, polovina klanu je už v náladě. Kromě tanečníků jsme také opilci. Plecháči si toho nevšímají. Když bezdůvodně popravíte člověka, lidé budou akorát chvíli reptat, ale když jim odepřete chlast, udělají takový virvál, že budete měsíc uklízet trosky. Eo si myslí, že grendel, houba, ze které pálíme samohonku, neroste na Marsu přirozeně, ale Společnost ho sem uměle vysadila, aby nás připoutala k chlastu. Mluví o tom pokaždé, když máma vyrobí novou várku. Ta obvykle reaguje tak, že si lokne a řekne: „Radši ať je mým pánem tohle než nějaký chlap. Tyhle okovy aspoň chutnají sladce.“

A budou chutnat ještě sladčeji díky sirupu, který vyhrajeme spolu s Vavřínem. Ty mají různé příchutě, třeba maliny nebo cosi zvané skořice. Možná dokonce dostanu novou citeru ze dřeva, ne z kovu. Někdy je rozdávají. Ta moje je stará a rozbitá. Hraju na ni už moc dlouho. Ale patřila tátovi.

Z Centra vepředu k nám doléhá hudba – košilaté popěvky doprovázené improvizovanými bicími a kvílivými citerami. Přidávají se k nám Omegy a Ypsiloní, kteří se vesele postrkují cestou k hostincům. Ty mají dveře dokořán, takže se na náměstíčko valí dým a hluk. Kolem náměstí jsou rozestavené stoly a uprostřed, okolo hlavní šibenice, je prostorný taneční parket.

Ve vyšších patrech bydlí Gamy, ještě výš jsou zásobovací sklady, pak strmá zeď a nad ní, vysoko ve stropě zapuštěná kovová kopule s nanoskleněnými okny. Říkáme jí Kotel. Je to pevnost, kde žijí a spí naši strážci. A nad ní se prostírá už jen neobyvatelný povrch naší planety – vyprahlá pustina, kterou jsem viděl jen na háběčku. Ale helium-3, které těžíme, to brzy změní.

Tanečníci, žongléři a zpěváci vavřínové oslavy už začali. Eo zahlédne Lorana a Kierana a křikne na ně. Oba sedí u dlouhého, přeplněného stolu vedle Nasáklé kapky, hospody, kde obvykle vysedává Starej Borec, nejstarší z našeho klanu, a vypráví místní opilcům nejrůznější historky. Teď ale leží opilý na stole. Škoda, že neuvidí, jak jsem Lambdám konečně vyhrál Vavřín.

Během našich oslav, kdy bývá jídla tak akorát na jedno sousto, se většinou jen pije a tančí. Ještě než se posadím, Loran mi nalije plnou sklenku samohonky. Vždycky se snaží všechny opít, aby jim pak mohl do vlasů вплést hloupé stuhy. Uvolní místo, aby si Eo mohla sednout vedle jeho ženy a své sestry Dio. I když se nenarodily ve stejný den, jsou si podobné jako dvojčata.

Loran má Eo rád stejně jako její bratr Liam, já ale vím, že kdysi do ní byl zakoukaný víc než kdy do Dio. Dokonce před ní v den jejích čtrnáctých narozenin poklekl. Ale jak jsem říkal, tehdy to udělala půlka našich kluků. To je normální. Eo si nakonec vybrala, a tím to pro mě hasne.

Na Kierana se vrhnou děti. Jeho žena ho políbí na rty, ta moje na čelo a podrbe ho v zrzavých vlasech. Nechápu, jak to, že naše ženy vypadají tak nádherně i po dni stráveném v Sítárně. Když jsem se narodil, byl jsem docela hezký kluk s hranatým úzkým obličejem, ale v dolech jsem se změnil. Jsem vysoký a pořád rostu. Vlasy mám rudé jako zaschlá krev a mé zorničky jsou stejně rezavě červené, jako jsou ty Octaviiny zlaté. Pevnou, bledou kůži mám však zbrzděnou jizvami po popáleninách a řezných ranách. Nebude trvat dlouho a budu vypadat drsně jako Dago nebo unaveně jako strýc Narol.

Ale naše ženy jako by byly z jiného světa. Krásné a svěží, přestože celé dny sbírají hedvábí a starají se o děti. Nosí plisované sukně pod kolena a halenky v půl tuctu odstínů červené. Nikdy nic jiného. Vždycky jen v červené. Jsou srdcem každého klanu. A o kolik krásnější budou ozdobené stuhami, mašlemi a krajkami, které dostaneme spolu s Vavřínem!

Prejízdim prsty po jakoby kostěném emblému na hřbetě svých rukou. Je to hrubě vyvedený, křížem šrafovaný červený kruh se šípem. Ke mně se hodí. K Eo ne. Vlasy a oči má jako my, ale klidně by mohla být jednou ze Zlatých, které vídáme na holoboxu. Zasloužila by si to. Pak ale vidím, jak Loranovi vlepí pohlavek a obrátí do sebe sklenici matčiny pálenky. Kdepak, Bůh ji postavil právě tam, kde má být. Usměju se. Když se ale podívám za ni, úsměv mi povadne. Nad skotačícími tanečnicemi, uprostřed stovek vířících sukní, dupajících bot a tleskajících dlaní, se na vysoké, studené šibenici houpe osamělý

kostlivec. Ostatní si ho nevšímají, ale pro mě je jako stínová připomínka tátova osudu.

I když se živíme kopáním, nesmíme pohřbívat své mrtvé. Další z mnoha zákonů Společnosti. Můj otec visel na šibenici dva měsíce, než ho odřízli a jeho kosti rozemleli na prach. Mně bylo tenkrát jen šest, ale hned první den jsem ho zkusil strhnout. Můj strýc mě zastavil. Nenáviděl jsem ho, protože mě nechtěl pustit k tátovu tělu. Později jsem ho začal nenávidět znovu, protože jsem zjistil, jaký je to slaboch: můj otec zemřel pro věc, zatímco strejda Narol žil, opíjel se a nechával si život utíkat mezi prsty.

„Je šílený, na to přijdeš sám. Šílený, geniální a je to charakter. Narol je můj nejlepší bratr,“ řekl mi jednou otec.

Ted' už ze všech tátových sourozenců zbyl jen on.

Nikdy by mě nenapadlo, že zrovna mého tátu čeká ďábelský tanec, jak starší říkají popravě oběšením. Byl to muž slova a míru. Ale vždycky snil o svobodě a o tom, že zákony si budeme psát sami. Místo zbraní měl své sny. Jeho odkazem byla Taneční vzpoura. Zemřela s ním na šibenici. Devět mužů najednou tančilo ďábelský tanec, kopali nohama a mávali rukama, dokud nezůstal jen táta.

Vlastně to nebyla žádná opravdová vzpoura. Mysleli si, že pokojným protestem přesvědčí Společnost, aby nám zvýšila potravinové přiděly. A tak před výtahy tančili Dožínkový tanec a sabotovali vrtáky. Jejich taktika nezabrala. Jediná cesta k větším přidělům vede skrz Vavřín.

Je asi jedenáct, když se strýc se svou citerou konečně posadí. Vrhne na mě zlý pohled, opilý jako blázen o svátku rovnodennosti. Nemluví na mě, ale pro Eo si pár vlídných slov najde, stejně jako ona pro něj. Eo mají všichni rádi.

Teprve když ke mně přistoupí Eonina máma, políbí mě na temeno a řekne nahlas, aby to všichni slyšeli: „My už o tom víme, ty náš milý chlapče. Vavřín! Jsi pravým synem svého otce.“

„Co se děje, strýčku?“ pobídnu ho. „Máš větry?“

Rozšíří se mu chřípí. „Ty malej zmetku!“

Vrhne se na mě přes stůl a o chvíli později se válíme po podlaze, samý loket a pěst. Narol je velký, ale já ho přetočím

na záda a zraněnou rukou ho mlátím do nosu, dokud mě od něj Eonin táta a Kieran neodtáhnou. Strejda na mě plivne. Je to spíš žluč smíchaná s krví než plivanec. Pak si každý sedne na opačnou stranu stolu a znovu se napijeme. Máma obrátí oči v sloup.

„Je nakrklej, protože pro Vavřín neudělal ani ň. Každý den si akorát jel svou rutinu,“ ušklíbne se Loran na svého otce.

„Ten zasranej pokrytec by Vavřín nezískal, ani kdyby mu sám přistál v klíně,“ opáším nevrle.

Eonin otec mě poplácá po hlavě. Všimne si, že mi Eo pod stolem ošetřuje popálenou ruku. Rychle si znovu natáhnou rukavici. Mrkne na mě.

Než konečně dorazí Plecháči, Eo už chápe, co všichni mají s tím Vavřínem, ale netváří se tak nadšeně, jak jsem doufal. V ruce si žmoulá lem sukně a usmívá se na mě. I když je to spíš grimasa. Nechápu, proč je tak nervózní. Všechny ostatní klany jsou v pohodě. Mnozí z nich mi přišli pogratulovat, dokonce i všichni pekelníci kromě Daga. Sedí u jednoho z naleštěných gamáckých stolů – jen na těch je víc jídla než alkoholu – a potahuje z cigarety.

„Už se nemůžu dočkat, až ten kretén dostane normální příděl,“ ušklíbne se Loran. „Ještě nikdy nejedl plebejskou baštu.“

„A stejně je hubenější než ženská,“ dodá Kieran.

Zasměju se spolu s Loranem a přistrčím Eo žalostný kousek chleba.

„Na, dej si,“ pobídnu ji. „Dneska večer budeme slavit.“

„Nemám hlad,“ odtuší Eo.

„Ani kdybych ten chleba byl posypaný skořicí?“ Brzy bude.

Eo se na mě usmívá, jako by věděla něco, co já ne.

Přesně ve dvanáct hodin se z Kotle spustí parta Plecháčů v gravibotách. Jejich zbroj je ošuntělá a flekatá. Většinou jsou to mladí kluci nebo staří veteráni pozemských válek. Ale na tom nezáleží. V odnímatelných pouzdrech si nesou obušky a pařáky. Nikdy jsem neviděl, že by je použili. Ani nemusejí. Mají vzduch, jídlo, přístav. My nemáme ani jeden pařák, i když Eo by moc ráda nějaký štípla.

Eo zatne zuby, když se k Plecháčům ve vzduchu připojí důlní

direktor Timony cu Podginus, drobný hnědovlasý mužiček z Měďáků (správně Měďěných).

„Pozor, pozor, špinaví Ruďoši!“ křikne Hnusák Dan nad slavicím davem. Rozhostí se ticho. Graviboty direktora Podginuse jsou podprůměrné kvality, takže se ve vzduchu kymácí jako stařec. Z výtahu vypochoďují další Plecháči a Podginus rozpráhne své drobné ruce s pěstěnými nehty.

„Moji milí pionýři, při pohledu na vás mě hřeje u srdce. Musím se přiznat,“ zachichotá se, „že mám slabost pro vaše rustikální radovánky. Prosté pití. Prosté pokrmy. Prosté tance. Ach, jací báječní lidé musíte být, když se dokážete takto bavit. Také bych se chtěl umět tak bavit. Poslední dobou však nenacházím rozptýlení ani mimo tuto planetu, v Růžových nevěstincích, když předtím povečeřím lahodnou šunku a ananasový dort. Jak smutné! Závidím vám. Kéž bych byl jako vy. Ale Barva je Barva. A proto musím coby Měďěný vést prokletý život plný čísel, byrokracie a administrativy.“ Mlaskne jazykem, znovu se zakomíhá a jeho lesklé hnědé kudrliny poskočí.

„Ale k věci. Všechny klany splnily kvóty, kromě Mí a Chí. Proto tento měsíc nedostanou žádné maso, mléko, koření, toaletní potřeby, zubní ošetření ani jiné vymoženosti. Jen oves a základní potraviny. Musíte pochopit, že lodě ze Země mohou do kolonií dopravit jen omezené množství zásob. Cenné suroviny! A my je musíme rozdělit těm, kteří si je zaslouží. Možná, že příští měsíc už klany Mí ani Chí nebudou tak zahálet!“

Mí a Chí přišly o tucet mužů při výbuchu plynu, stejném, jakého se předtím bál strejda Narol. Oni nezaháleli. Zemřeli.

Direktor ještě chvíli blábolí, než se konečně dostane k jádru věci. Vytáhne Vavřín a drží ho ve vzduchu mezi dvěma prsty. Věncem je pozlacený, a i když to není pravé zlato, větvičky se stejně lesklou. Loran do mě šťouchne. Strýc Narol se zamračí. Opřu se na židli. Víím, že se na mě upírají všechny oči. Mladí ke mně vzhlížejí jako ke svému vzoru. Děti zbožňují každého pekelníka. Ale i ti starší mě pozorují. Jak říká Eo, jsem jejich pýcha, jejich zlatý syn. Teď jim ukážu, jak se chová opravdový muž. Nebudu radostí poskakovat jako blázen. Budu se jen usmívat a přikyvovat.

„A je mi ctí udělit jménem arciguvernéra Marsu, Nerona au Augusta, Vavřín za produktivitu, kvalitní práci, triumfální statečnost, poslušnost, oddanost a...“

Vavřín dostane Gama.

Ne my.

4. DÁREK

Když se Gamám rozdávají krabice ozdobené Vavřínem, dojde mi, jak chytře je to vymyšlené. Ten Vavřín nám nikdy nedají. Je jim jedno, co říkají čísla. Nevadí jim, že mladí hlasitě protestují a staří bručí a opakuji svá otřepaná moudra. Je to jen prostá ukázka moci. To oni rozhodují o vítězi. Hra, ve které nesejde na tom, kolik kdo nahraje. Odjakživa jim šlo jen o zachování hierarchie. Abychom se neustále snažili o lepší život, ale v rámci mezí, aniž by se z nás stali revolucionáři.

Navzdory zklamání však v koutku duše neviníme Společnost, ale Gamy, kteří dostávají dárky. Nenávist má zřejmě své meze, a když člověk vidí, jak jeho dětem vystupují zpod košil žebra, zatímco jeho sousedé si nácávají břicha gulášem a zákusky, jen těžko může nenávidět někoho jiného. Mohli by se alespoň podělit, ale to oni ne.

Strýc na mě jen pokrčí rameny. Ostatní jsou brunátní a naštvaní. Loran se tváří, že se každou chvíli vrhne na Plecháče nebo Gamy. Eo mě ale nenechá dusit ve vlastní šťávě. Nedovolí, aby mi zbělely klouby, když vztekle zatnu pěsti. Ví, jak jsem vznětlivý, lépe než má matka, a ví, jak mě uklidnit, než sopka vybuchne. Máma se tiše usměje, když vidí, jak mě Eo bere za rameno. Miluje ji stejně jako mě.

„Zatancuj si se mnou,“ zašeptá mi Eo. Křikne, aby citery a bubny začaly vyhrávat. I ona určitě uvnitř soptí. Společnost nenávidí ještě víc než já. A právě proto ji miluju.

Brzy se rozezní rychlá citerová melodie a staříci začnou plácát dlaněmi do stolu. Plisované sukně se rozvlní. Nohy podupávají a šoupají se po zemi. Beru svou ženu do tance a taneční parket postupně zaplňují další a další klany. Potíme se a smějeme se a snažíme se zapomenout na vztek. Vyrůstali jsme spolu a teď jsme dospělí. V jejich očích vidím své srdce. V jejím dechu slyším ozvěnu své duše. Ona je moje země. Moje rodina. Moje láska.

Se smíchem mě odtáhne. Proplétáme se davem někam, kde budeme sami. Když vyklopýtáme na volné prostranství, Eo jde dál. Vede mě po kovových chodnicích pod nízkým tmavým stropem ke starým tunelům, k Sítárně, kde se lopotí ženy. Právě je přestávka mezi dvěma směny.

„Kam to vlastně jdeme?“ zajímám se.

„Mám pro tebe dárky, pamatuješ? A jestli se začneš omlouvat, že tobě se dárek ztratil, dostaneš do zubů.“

Všimnu si tmavě červeného poupěte krvokvětu, které vykukuje ze stěny, utrhnu ho a podám jí ho. „Můj dárek,“ řeknu. „Chtěl jsem tě překvapit.“

Eo se zachichotá. „Tak dobře. Ta vnitřní půlka je moje, ta vnější tvoje. Ne! Netahej za to. Nechám si i tvou půlku.“ Kvítek voní po rzi a mámině skromném guláši.

V Sítárně kolem nás spřádají hedvábí červouci tlustí jako stehno a s dlouhýma nohama. Lezou po vaznicích, na nohách neúměrně tenkých ve srovnání s korpulentními zadečky. Eo mě vede do nejvyššího patra. Staré kovové vazníky jsou zdobené hedvábí. Při pohledu na tvory nade mnou i pode mnou se otřesu; zmijím rozumím, červoukům ne. Vyrobili je sochaři Společnosti. Eo mě se smíchem vede ke zdi, odhrne těžký záves z pavučin a odhalí zrezivělou trubku.

„Ventilace,“ vysvětlí. „Asi před týdnem ze zdi odpadla malta a pod ní bylo tohle. Je pěkně stará.“

„Eo, jestli nás tu najdou, tak nás zbičují. Nesmíme...“

„Nedovolím jim, aby zničili i tenhle dar.“ Políbí mě na nos. „Pojď, pekelníku. V tomhle tunelu není jediný roztavený vrták.“

V úzkém tunelu několikrát zabočíme, až se nakonec protáhneme mříží do světa nelidských zvuků. Temnotou se ozývá bzucení. Vezme mě za ruku. Její dlaň je jako kotva.

„Co je to?“ vyzvídám.

„Zvířata,“ opáčí a vede mě dál do té podivné noci. Kráčím po něčem měkkém. Celý nervózní se jí nechávám táhnout. „Tráva. Stromy, Darrowe, stromy. Jsme v lese.“

Vůně květin. Pak světla ve tmě, a světélkující tvorečkové se zelenými zadečky. Ze stínů se noří velcí brouci s duhovými křídly. Pulzují barvami a životem. Zatajím dech a Eo se zasměje, když kolem mě proletí motýl tak blízko, že se ho můžu dotknout.

O takových tvorech se zpívá v našich písních, ale na vlastní oči jsme je viděli jen v holoboxu. Nevěřil bych, že existují tak živé barvy. Moje oči nikdy neviděly nic než zem, světla vrtačky, různé odstíny rudé a šed' betonu a kovu. Háběčko